

Prof.univ. dr. PROTASE Dumitru
Membru de onoare al Academiei Române

Curriculum vitae

Data și locul nașterii: 1 februarie 1926, Mocod, jud. Bistrița Năsăud, România

Domiciliul: str. Republicii, nr. 12, Cluj-Napoca, 400015, România; telefon
0040.0264.599839; 0723.147277

Studii: Liceul "George Coșbuc", secția umanistă, Năsăud, 1938-1946;
Facultatea de Litere (secția clasică) a Universității "Babeș", Cluj, 1950 și Facultatea de
Istorie la aceeași universitate;
Facultatea de Drept a Universității "Babeș" Cluj, doi ani, 1947-1948

Carierea profesională: - preparator universitar, Catedra de Istorie Antică, Universitatea
"Babeș", Cluj, 1948-1950;

- asistent universitar, prin avansare, la aceeași catedră, 1950-1951 (întrerupere
pentru serviciul militar, 1951-1953);
- cercetător științific și cercetător științific principal, la Institutul de Istorie al
Academiei Române, Cluj-Napoca, 1953-1974;
- conferențiar (evidențiat) și profesor universitar la Facultatea de Istorie-Filosofie a
Universității "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca, 1974-1992. șef de catedră, 1990-1992;
- profesor consultant la aceeași facultate, din 1992 până în 2008;
- conducător de doctorat în Istoria Veche a Românilor (din 1990).

Cursuri și seminarii la Facultate: Istoria lumii antice (Orientul, Grecia, Roma), Istoria
veche a României, Armata romană în Dacia, Arheologie daco-romană, Etnogeneza românilor.

Titluri științifice, distincții, omagieri:

Doctor în istorie la Universitatea din București (1963);
Insigna "Veteran din războiul antifascist" (1964);
Decorația "Ordinul Meritul Științific" (1966);
Premiul "Vasile Pârvan" al Academiei Române (1974);
"Om al Anului" și inclus în ABI, North Carolina USA (1997) și IBC Cambridge
(1998);
Doctor Honoris Causa: Universității de Vest din Timișoara (1999), Universitatea
"Lucian Blaga" din Sibiu (2003), Universitatea "Vasile Goldiș" din Arad (2006);
Cetățean de onoare al municipiului Cluj-Napoca (2000) și al orașului Năsăud (2006);
Decorația Ordinul Național "Pentru Merit" în Rang de Cavaler (2002);
Membru de onoare al Academiei Române (2003);
La vârsta de 70 de ani onorat cu volumul omagial "Din istoria Europei romane"
(Oradea, 1995), iar la împlinirea celor 80 de ani de viață cu masivul volum (1046 pag.)
"Fontes Historiae. Studia in honorem Demetrii Protase" (Bistrița - Cluj-Napoca, 2006).

Burse și specializări. Călătorii de studii și documentare: Italia (Roma) 1972-1973;
Germania de Vest (1973); Bulgaria (1959); Ungaria (1964); Polonia și Cehoslovacia (1967);
Austria (1970); Turcia și Grecia (1976), Franța (1978). Egipt, Iugoslavia (1980), Republica
Moldova (1991, 1992).

Participare la congrese internaționale: Roma (1961), Cambridge (1967), Belgrad și Miinchen (1971), Madrid și Bonn (1974), Budapesta (1976), Londra (1980), Stuttgart (1985), Madrid (1990), Roma și Berna (1993).

Activitatea științifică: Autor a 17 cărți privind arheologia și istoria veche a României, colaborări la mari lucrări colective din țară și străinătate (sinteze, enciclopedii, dicționare); autor a peste 300 de articole și studii de specialitate apărute în publicații românești și străine;

- coordonator și autor principal al tomului II din *Istoria Românilor* (în 10 volume), 2001;
- conducător al mai multor șantiere arheologice din Transilvania și Banat privind epoca romană și perioada migrațiilor (Alba Iulia, Sopor, Obreja, Țaga, Ilișua, Berzovia ș.a.);
- corespondent UNESCO pentru România și colaborator la *Fasti Archaeologici* (Roma) în anii 1980-1991;
- am operat și operez în specialitate cu surse în limbile greacă veche și latină, arheologice, epigrafice și numismatice;
- membru al mai multor societăți cultural-științifice din țară și străinătate.

Din ansamblul activității științifice concretizez următoarele:

Colaborări la lucrări din țară:

- Dicționarul enciclopedic român, vol. I-IV, 1962-1966;
- Inscriptiile Daciei Romane, vol. III, 1-4, București, 1977-1988;
- Tabula Imperii Romani, L35, București, 1969;
- Enciclopedia civilizației romane, București, 1982;
- Istoria gândirii și creației științifice și tehnice românești, vol. I, București, 1982;
- Istoria românilor, vol. II, București, 2001.

Colaborări la lucrări colective din străinătate:

- Tabula Imperii Romani, L34, Budapesta, 1968;
- Fasti Archaeologici (publicație UNESCO), Roma;
- Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, Tübingen;
- Enciclopedia arheologico-istorică cehoslovacă, vol. I, Praga, 1966;
- Encyclopädie zur Frühgeschichte Europas, vol. I, Berlin, 1980.

Coordonare de lucrări colective:

- Zilele împăratului Traian și latinitatea românilor, Cluj-Napoca, 1998;
- Napoca - 1880 de ani de la începutul vieții urbane, Cluj-Napoca, 1999;
- Istoria românilor, vol. II, București, 2001.

Cărți personale, o parte:

- *Problema continuității în Dacia ă la lumina arheologiei și numismaticeii*, București, 1966;
- *Riturile funerare la daci și daco-romani*, București, 1971;
- *Autohtonii în Dacia*, vol. I, București, 1980; vol. II, Cluj-Napoca, 2000;
- *Orizonturi daco-romane*, vol. I-III, Cluj-Napoca, 1995, 2005, 2011;
- *La continuité daco-romaine*, Cluj-Napoca, 2000;
- *Obreja. Satul și cimitirul daco-roman (sec. II-IV)*, Cluj-Napoca, 2002;
- *Țaga. Două așezări din perioada finală a etnogenezei românilor*, Cluj-Napoca,

2003

Limbi străine: greaca veche, latină, franceză, germană, italiană, maghiară (scris, citit, vorbit).

Starea civilă: căsătorit cu Protase Ariana (decedată 2016) profesor universitar consultant, dr., la Facultatea de Medicină din Cluj-Napoca, specialist în genetică medicală, conducător de doctorate.

Adresa la facultate și catedră: Universitatea "Babeș-Bolyai", Facultatea de istorie și Filosofie, str. M. Kogălniceanu, nr. 1; Catedra de Istorie Antică și Arheologie, str. C.Daicoviciu nr. 2, 400020, Cluj-Napoca, România.